

Regionale Raadscommissie Noordkop

Betreft: Uitvoeringsplan decentralisatie Beschermd wonen

Aan de leden van de Gemeenteraden

Al enige tijd zijn de vier gemeenten in de Kop van Noord-Holland bezig met de voorbereiding van de decentralisatie van Beschermd Wonen. Vanaf januari 2023 wordt elke gemeente verantwoordelijk voor deze taak, die nu nog onder verantwoordelijkheid van de centrumgemeente valt. De middelen hiervoor worden dan volgens een objectief verdeelmodel verdeeld over alle gemeenten, volgens een ingroeipad van 10 jaar. De centrumgemeenten blijven in 2023 verantwoordelijk voor bestaande cliënten BW. De nieuwe cliënten komen onder verantwoordelijkheid van de gemeente waar de aanvrager op dat moment staat ingeschreven.¹

Gemeenten in de Kop hebben gezamenlijk een visienota ontwikkeld "Thuis in de Buurt" die in 2018 door alle 4 gemeenteraden is vastgesteld. Hierin zijn een aantal gemeenschappelijke uitgangspunten en speerpunten neergelegd. Besloten is ook om na 2023 op onderdelen samen te blijven werken. Dit sluit aan bij landelijke afspraken die hierover in VNG-verband zijn gemaakt (Norm van Opdrachtgeverschap)².

Om te zorgen dat de overdracht van Beschermd Wonen soepel verloopt is vervolgens een uitvoeringsprogramma gemaakt.

Met deze Raadsinformatiebrief wordt u op de hoogte gesteld van de hoofdpunten van het uitvoeringsprogramma, de volgende processtappen en de ontwikkelingen en mogelijke knelpunten die zich in dit proces nog kunnen voordoen.

Uitvoeringsprogramma

Het uitvoeringsprogramma is erop gericht om de overdracht van BW naar alle gemeenten soepel te laten verlopen en ook in de toekomst tot heldere samenwerkingsafspraken te komen. Besluitvorming hierover wordt voorzien in het tweede kwartaal 2022.

Met het uitvoeringsprogramma willen we invulling te geven aan twee ontwikkelopgaven:

1. Het inrichten (definiëren, contracteren, financieren, uitvoeren, etc.) van de toekomstige regionale ondersteuning die resteert na het 'verdwijnen' van de functie van de centrumgemeente. Duidelijk moet worden welke ondersteuning dit betreft, op welke wijze de vier gemeenten hierbij onderling samenwerken, met welke onderlinge risico's en verantwoordelijkheden en welke organisatie en governance daar omheen wordt ingericht.
2. Het ontwikkelen van de lokale verantwoordelijkheid van elke individuele gemeente en de inrichting van de keten die de druk op de regionale voorzieningen kan helpen verminderen. Hierbij gaat het om de ambulantisering van de ondersteuning (beweging van Beschermd wonen naar Beschermd thuis), preventie en vroegsignalering van problematiek, borgen van uitstroom, etc.

¹ Na de uitstroom van een fors deel van de Beschermd wonen cliënten naar de Wet Langdurige zorg in 2021 gaat het in de Kop van NH nog om ca. 70-80 cliënten BW. Kosten van BW-plek variëren van € 47.000 tot € 75.000 per jaar.

² De Norm voor Opdrachtgeverschap geeft richting aan de samenwerking tussen gemeenten bij het organiseren en inkopen van MO-BW. De NvO geeft duidelijkheid over wat in ieder geval regionaal, wat bovenregionaal en wat tussen regio's afgesproken wordt. Hoe aan de samenwerking invulling wordt gegeven, is een gemeentelijke, regionale of bovenregionale aangelegenheid. Zie voor nadere informatie: <https://vng.nl/artikelen/norm-voor-opdrachtgeverschap-mo-bw-routekaart>

Regionale Raadscommissie Noordkop

In het programma wordt de aanpak weergegeven op zeven verschillende thema's: inrichting zorglandschap, toegang, backoffice, Beschermd Thuis, governance, inkoop, financiële samenwerking. De intentie is vanuit een gedragen bestuurlijke opdracht te werken waarbij alle gemeenten zijn aangehaakt.

Inrichting zorglandschap

Ons doel is tot een gedragen besluit te komen over de inrichting (kwalitatief en kwantitatief) van het toekomstige zorglandschap voor beschermd wonen: de regionale zorgaanbieders, de spreiding, de gewenste beweging van intramuraal Beschermd wonen naar "Beschermd thuis", inclusief een aanpak om de overgang van huidig naar toekomstig zorglandschap in de komende jaren te realiseren.

Toegang

In het kader van het Procesplan om te komen tot uitvoeringsafspraken i.v.m. de Transformatie en decentralisatie Beschermd, is begin 2020 door de gemeenten in de Kop van NH besloten om de toegang lokaal te organiseren. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid dat dit soepel en eenduidig gaat functioneren. In het kader van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO) is het bovendien aan de regio's om tot één, onderling overeengekomen en gedragen, aanspreekpunt te komen dat extern kan optreden namens de regio. De NvO is door de VNG in samenwerking met en instemming van gemeenten opgesteld, om ervoor te zorgen dat gemeenten in een regio goede samenwerkingsafspraken maken over Beschermd Wonen.

Backoffice

De lokale gemeente is per 2023 verantwoordelijk is voor de facturatie, bekostiging, administratie en rapportage m.b.t. nieuwe BW-cliënten. Ook hier moet worden aangesloten bij de Norm van Opdrachtgeverschap, die van gemeenten vraagt de administratieve lasten te verminderen. Dit impliceert een gezamenlijke verantwoordelijkheid om de backoffice goed te laten functioneren.

Beschermd Thuis

Er moet een gedragen besluit komen over de productomschrijving voor Beschermd Thuis, inclusief een aanpak om de overgang van huidig naar toekomstig Beschermd Thuis-aanbod te realiseren.

Governance

De Norm van Opdrachtgeverschap impliceert ook de ontwikkeling van een actuele regionale visie de toekomst van Beschermd wonen. Andere aandachtspunten betreffen de financiële samenwerking, inkoop, toegang, preventie, beweging richting ambulantisering en landelijke toegankelijkheid. Deze zullen terugkomen in de samenwerkingsafspraken.

Inkoop

Het regionale inkoopteam zal samen met de werkgroep Beschermd Wonen een inkoopstrategie bepalen zodat de inkoop van BW kan opstarten.

Financiële samenwerking

Verschillende financiële scenario's zullen gemaakt worden die voorgelegd zullen worden aan de gemeenteraden.

Proces

Om te zorgen dat de decentralisatie van Beschermd Wonen soepel verloopt is de volgende planning gemaakt.

Kwartaal	Onderwerp
Q2 2021	• start uitvoeringsprogramma's
Q1 2022	• Januari: marktverkenning nieuwe producten BW/BT (inkoop 2023) • De individuele WMO adviesraden geven een advies over de regionale uitvoeringsafspraken
Q2 2022	• De individuele colleges nemen een besluit over de regionale uitvoeringsafspraken

Regionale Raadscommissie Noordkop

	<ul style="list-style-type: none"> • De RRN neemt een besluit over de middelen BW die in de voorjaarsnota/kadernota worden opgenomen • De individuele gemeenteraden nemen een besluit over de middelen BW die in de voorjaarsnota/kadernota worden opgenomen • Opstart aanbesteding BW/BT 2023
Q3 2022	<ul style="list-style-type: none"> • September: aanbesteding BW/BT 2023 publiceren
Q1 2023	<ul style="list-style-type: none"> • Start doordecentralisatie BW

Ontwikkelingen en mogelijke knelpunten

Om tot goede samenwerkingsafspraken te komen is het noodzakelijk dat gemeenten weten hoe de financiële middelen verdeeld gaan worden. De eerste resultaten van de het objectief verdeelmodel zijn gepubliceerd, maar hierover vindt nog consultatie plaats en moet nog besluitvorming plaatsvinden. In 2023 wordt een begin gemaakt met de verdeling van de middelen over alle gemeenten. Dit gebeurt via een ingroeipad van 10 jaar, waarbij de centrumgemeente verantwoordelijk blijft voor de bestaande cliënten BW. Zolang niet precies duidelijk is hoeveel geld de gemeentes zullen ontvangen, is het lastig te voorspellen of de middelen voldoende zullen zijn. Ook de uitname van het BW-budget in verband met de overgang van een flink deel van de BW-cliënten naar de Wet Langdurige zorg per 1-1-2021 brengt nog enige onzekerheid met zich mee.

Er is ook nog steeds geen helderheid over het woonplaatsbeginsel dat naar verwachting wordt ingevoerd voor Beschermd wonen. Omdat er sprake is van landelijke toegankelijkheid is dit cruciaal om helderheid te hebben over de financiering van plekken van inwoners van buiten de regio. De intentie is dat dit in 2023 van kracht wordt. Besluitvorming hierover moet nog plaatsvinden.

In VNG-verband is het uitgangspunt dat de inhoudelijke doordecentralisatie per 2022 plaatsvindt en de inhoudelijke bestuurlijke samenwerkingsafspraken dus in 2021 moeten worden afgerond. Er wordt een dashboard ingericht om stand van het land te blijven monitoren (hoe is het met visie, uitgangspunten transformatie, betrokkenheid cliënten en zorgaanbieders, NvO enz.). Er zijn regioadviseurs beschikbaar om gemeenten te ondersteunen, evenals een zgn. Transitieteam waar gemeenten gebruik van kunnen maken.

Voor diverse gemeenten is besluitvorming in 2021 niet haalbaar, of wordt dit onwenselijk geacht, gezien alle nog bestaande onduidelijkheden.

Uitgangspunt voor de gemeenten in de Kop van Noord-Holland is dat kwaliteit en rust in dit proces voorop staan. Door de komende maanden de tijd te nemen om het uitvoeringsprogramma goed te doorlopen, hopen wij in het tweede kwartaal van 2022 gedegen scenario's aan de individuele gemeenteraden te kunnen voorleggen in een situatie dat er inmiddels meer helderheid is over de nog bestaande landelijke onduidelijkheden. Waar nodig en wenselijk zal hierbij uiteraard een beroep worden gedaan op het ondersteuningsaanbod van de VNG.

Er wordt naar gestreefd bij de afspraken in het kader van de NvO Beschermd wonen aansluiting te zoeken bij de reeds in ontwikkeling zijnde NvO Jeugd.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

J.A. (Jan) de Boer MSc.
burgemeester

R. M. (Robert) Reus
secretaris

